

S basistou Druhé trávy o mňoukající havajce, nádherné barvě křídlovky a konkrétním zvuku baskytary

Přiznám se hned zkraje a bez mučení, že kdybyste mně před rokem řekli jméno [Tomáš Liška](#), nejspíš bych pokrčil rameny. Uniklo mi, že tento jazzový kontrabasista dosáhl ve třiceti letech už takřka všeho, čeho mohl: hrál nebo hraje s muzikanty jako Mark Aanderud, Cyrille Oswald, Lenka Dusilová, Beata Hlavenková, Marta Topferová, David Dorůžka, Rudy Linka, Milan Svoboda, Yvonne Sanchez, Radek Krampfl, František Kop, Najponk, Buddy Zbořil nebo Jana Koubková, účastní se mezinárodních jazzových soutěží (finále Getxo Jazz 2005 ve Španělsku nebo Contest of Soloist v polské Lomze 2009). Neslyšel jsem jeho tehdy čerstvou sólovou desku

Invisible World

, moc příjemnou záležitost s lehkým latinským soundem. A dokonce jsem si nevšiml, že zaskakoval u Jana Spáleného a že nahrál basu na desku Věry Martinové

Věřím svým snům

(přestože to album znám). Na konci letošního května jsem na Jamboree ve Strakonících prostě zíral, kdo že to hraje s Druhou trávou na kontrabas (Tomáš stál na tomto místě právě dva měsíce) místo Petra Surého.

To je už minulost: fakt jsem si vědomosti doplnil, a pokud jste na tom čistě náhodou se znalostí špičkových českých jazzmanů tak špatně jako já, pusťte se do následujícího rozhovoru a doplníte také. Poté, co mi téma nabídli současný i předchozí šéfredaktor tohoto webu, s chutí jsem po něm sáhl, protože odedávna razím názor, že pokud se objeví v Druhé trávě nový muzikant, měl by být rozhodně co nejdříve představený posluchačům v rozhovoru. S Tomášem Liškou jsem strávil hodinku v kavárenské zahrádce v Dejvicích ještě před jeho odjezdem s Druhou trávou do USA a musím říct, že se s ním moc hezky povídá. Snad to bude znát i z následujících řádků.

Na tvých webových stránkách jsem našel informaci, že jsi začal s hraním v osmnácti letech...

Ano...

Řekl bych, že začínat s muzikou a hudebním nástrojem v osmnácti je hodně pozdě i pro člověka, který chce hrát jen sám sobě pro radost, natož pro někoho, kdo se záhy poté začne živit špičkovou hudbou. Jak to vlastně bylo? Opravdu jsi před tím nic nedělal?

To je dobrá otázka, protože částečně to je pravda, částečně není... Je pravda, že v osmnácti letech jsem dostal od našich baskytaru jako dárek k Vánocům a začal jsem tak nějak něco chtít od hudby. Prostě jsem se po pubertě - nebo pozdější pubertě – vrátil k hudbě a asi po roce, to znamená kolem devatenáctého roku, jsem se rozhodl to namířit trošku vážněji. Jako nejenom hraní s bigbitem po zkušebnách v Rakovníku, ale že bych chtěl zkusit jít na konzervatoř a jít dráhou profesionálního muzikanta. Takže jsem začal cvičit, brát si konzultace, připravovat se na konzervatoř a tak dále. Takhle to začalo v těch osmnácti. Co bylo předtím - to bylo tak. (Smích) V první třídě se většinou rodiče rozhodnou, do jakého kroužku nebo sportu své dítě přihlásí. Můj bratr už tehdy hrál druhým rokem hokej, takže jsem byl přihlášen do hokeje... (smích) Prostě jsem až do nějakých sedmnácti hrál aktivně lední hokej. Tahal jsem bágel, byl jsem postrach soupeřů, hrál jsem levýho obránce... Kromě hokeje mě ještě zkusili rodiče přihlásit do hudebky na housle. Jenomže na housle: tehdejší pan profesor Smýkal - dodnes mi to jméno zní v hlavě - tehdy prohlásil větu, že nejsem hoden studia hudby... Asi talent nebo něco takového, prostě nic ve mně zřejmě po těch pěti minutách u piána neodhalil... (smích) Tak mě poslali domů.

A tebe to mrzelo? Ty jsi chtěl hrát?

Já jsem nechtěl, ne, ne. Já jsem chtěl létat po parku s klukama a střílet po sobě s kušema... (Smích) Ale táta se po třech letech nějak rozhodl, že to ještě zkusíme. Jistý pan Petr Suchomel se v Rakovníku trhnul z hudebky a otevřel si soukromou hudebku. On byl takový multiinstrumentalista, ale vystudovaný kontrabasista, takže k němu mě přihlásili na kontrabas. A proč kontrabas? Protože tam byl jeden velkej podvod ze strany mého otce na mě... Táta byl – nebo je ještě - vášnivý hráč na kytaru: folkový, country věci a tak. Měl mimochodem kapely Poutníci a Trapeři. (Smích)

Poutníci Rakovník a Trapeři Rakovník?

Přesně tak, takhle se jmenovali... Ale myslím, že to bylo naopak, že nejdřív byli Trapeři a potom Poutníci... Nebo jak to bylo v Robertově případě?

Napřed založil Trapery a potom přešel k Poutníkům.

Tak to táta založil nejdřív Poutníky a potom Trapery; Trapeři jim vydrželi dodnes, ještě se nějak scházej... A ten podvod byl v tom: táta, když doma poslouchal nějaký nahrávky, tak mně se strašně líbilo, jak tam mňoukala nějaká ta kytara, nebo co to bylo. Já nevěděl, co je to za nástroje, a tak mi táta řekl: „To je havajská kytara. Ale na to hrajou lidi, kteří umí hrát na kontrabas. Na to se přestupuje z kontrabasu.“ (Smích) Takže já... nehrnul jsem se do toho hrát na basu, ale tak nějak jsem to přijal a nastoupil jsem k Suchomelovi.

Jak může devítileté dítě hrát na kontrabas?

No, ono to fyzicky úplně nejde. Vlastně jsem hrál na cello, který bylo naladěný jako basa, do kvart. Měl jsem takový schůdky a s přibývajícimi centimetry jsem si ho vždycky píchnul o stupínek, až jsem byl na posledním schůdku a byl čas na basu. Ono těch let, co jsem takhle strávil u kontrabasu nebylo tak moc. Třeba čtyři roky nebo tak nějak, možná pět let... Tam jsem získal ten grunt, jak se to drží, kde tak ty tóny asi jsou, ale samozřejmě - nechuť obrovská tam chodit, nechuť ke cvičení, všechno z donucení. Já jsem k tomu neměl v mládí vztah skoro vůbec, chodil jsem za školu, pak na to naši přišli, byl průser... Tak jsem to nějak prostě došudlal do tý osmý nebo sedmý třídy a pak jsme to ukončili. Takže já se tím vlastně ani nikde nechlubím, že jsem tohle absolvoval, i když potom v těch osmnácti, když jsem to jakoby začal brát trošku vážněji, to byla pro mě výhoda, že už jsem měl trochu pojem co a jak.

{denvideohttp://www.youtube.com/watch?v=VEObvGkbO_Q}

Už nebylo s kým lepším hrát

Ty dva roky po osmnácti musela být asi docela velká hudební jízda, ne?

Jo, byla. Vlastně ve dvaceti už jsem byl na konzervatoři. Bylo to docela rychlý.

A tyhle dva roky jsi někde hrál?

Ne. Já jsem furt cvičil. (Smích)

A k tomu jsi dělal nějakou školu?

Já jsem vyučenej polygraf. Tady v Praze jsem se učil pro svého strejdu, kterej má v Rakovníku tiskárnu. V době, o které mluvíme, už jsem měl po učňáku, pracoval jsem a jednou za týden jsem dojížděl do školy do Kladna na ekonomku, kde jsem si dodělával maturitu. Tenkrát ještě nebyla zrušená vojna. Když jsem zjistil, že na tu konzervatoř skutečně chci jít, tak jsem nechtěl mít vojnu před sebou. Představa, že udělám konzervatoř a pak půjdu někam na rok a půl a odtrhnu se od všech kontaktů a možností - to mě frustrovalo. Takže jsem šel na civilku a zároveň přitom jsem si dodělával maturitu. To všechno se zařízlo v jeden červencový den, kdy mi skončila škola, měl jsem maturitu, skončila civilka, byl jsem přijat na konzervatoř a měl jsem před sebou úplně nový život.

Když jsem se podíval na tvůj aktuální přehled koncertů za poslední měsíce, tak dominuje Druhá tráva, odhaduji tak asi z 80 %, přestože jsi členem a účastníkem spousty projektů a seskupení. Znamená to, že ty ostatní věci jsou více méně typu „uděláme desku, pokřtíme jí, a zamáváme si“ a ne kapely, které mají koncertní provoz? A nebo Druhá tráva převládala skoro všechno to, co jsi měl dřív?

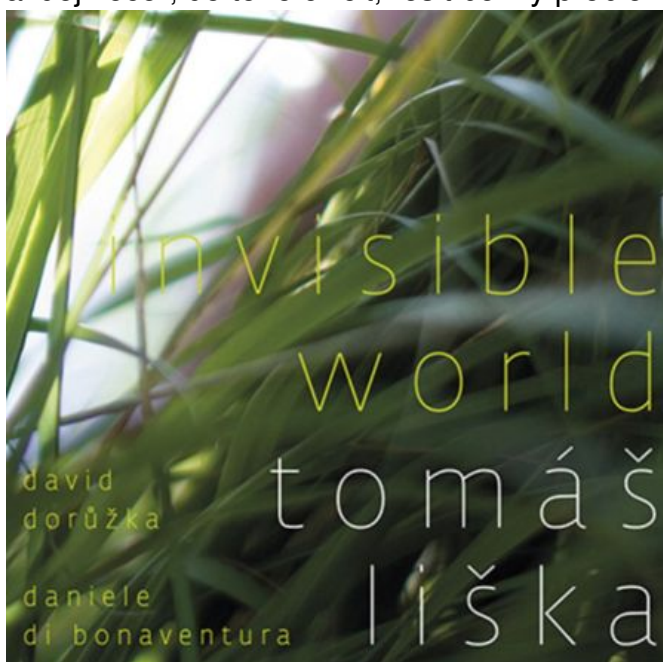
Druhá tráva pro mě byla hodně vysoký level, říká Tomáš Liška

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Středa, 17 Listopad 2010 00:07

(Smích) No... druhá varianta je pravdou. Tys viděl jen moje nové stránky pár měsíců zpátky, ale kdybys viděl můj diář z celých posledních let... Já jsem skutečně hrál pětadvacetkrát, třicetkrát za měsíc jazzový koncerty.

A co bych tedy ve všech tvých diářích našel?

Začínal jsem úplně jako každý... nebo téměř každý muzikant, co je na konzervatoři. Spolužáci mě začali brát ve druháku na nějaký hraní po restauracích a podobně, který dneska už samozřejmě nedělám, ale tenkrát to mělo svůj smysl. Já jsem se tam spoustu věcí naučil, dost často jsem hrál v tom období s muzikantama, který byli o hodně lepší a dál, než já, takže jsem se pořád od někoho učil. A to mě, myslím, velice rychle dostalo zase do jiný kategorie muzikantů a vystoupení. Takže tímhle jsem si prošel a pak následovala série – já nevím, posledních pět let - kdy jsem se stal vlastně sessionovým hráčem. Měl jsem třeba tři, čtyři projekty, se kterými jsme pravidelně koncertovali po klubech po republice a hodně tady v Praze... A ten zbytek se doplnil různými záskokama, protože jsem celkem pohotověj při hraní z not, takže se to vždycky tak nějak poskládalo, že jsem měl diář téměř pořád zaplněnej. Jenomže časem už jsem z toho začínával bejt... docela unavenej, abych se přiznal. Co si budeme říkat - hrát třicetkrát za měsíc každé večer, do toho cvičit, řešit běžný problémy, jaký máme všichni... (smích) Bylo to docela

náročný. Ale taky to prostě mělo svůj smysl, protože během týchletý doby jsem hrál pořád s lepšíma a lepšíma muzikantama, až už nebylo s kým lepším tady hrát, v podstatě. Já nechci, aby to znělo nějak jako... že se vyvyšuju, to nemám rád, ale můžu říct, že v týchle chvíli spolupracuju na jazzový scéně s těma nejlepšíma muzikantama. Dál už tady není moc kam jít, to bych musel vycestovat ven. (Smích) A na to přišla Druhá tráva v lednu se zajímavou nabídkou... jestli bych neměl zájem nastoupit do kapely...

Mám rád teplý akustický zvuk

No, Druhá tráva přišla... Mohl bys říct konkrétně, jak to proběhlo?

S Lubošem Malinou jsme se seznámili na koncertě Lenky Dusilové & Eternal Seekers, se kterými taky hraju a kde mimo jiné hraje taky David Landštof na bicí. Pak uplynulo pár měsíců, a když hledali basistu, tak jak David, tak Luboš... mě mohli doporučit a shodli se na tom, že by to asi mohlo fungovat. Tak mi prostě zavolali.

Víš něco o tom, jak se to místo basisty Druhé trávy uprázdnilo?

Petr hrál s Trávou tuším asi sedm let a jsou dodnes velký kamarádi. Kluci v kapele to řešili, ale já jsem do těch hovorů nezasahoval, protože... s Petrem jsme se seznámili teprve nedávno a já vůbec nevím, jak je Petr člověk, jak hraje, takže... bych to asi neměl komentovat.

Co se týče počtu tebou odehraných koncertů, tak se asi nic moc nezměnilo, ne?

Ale jo, člověče. Já myslím, že se mi tak nějak vyčistil diář, že zmizely věci, který jsem nemusel dělat, ale dělal jsem je, protože jsem... jednak měl třeba i finanční potřebu to dělat, a jednak... jsem prostě měl ty políčka v diáři volný a tak jsem bral i věci, který jsem vůbec dělat nemusel a možná ani neměl. Některý.

Taky muselo být asi psychicky náročné každý večer někam vystřelit a teprve cestou zjišťovat, s kým asi tak dnes hraju, co tam budu dělat...

No to se mi stávalo běžně, samozřejmě... (smích)

Druhá tráva pro mě byla hodně vysoký level, říká Tomáš Liška

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Středa, 17 Listopad 2010 00:07

...a že je tedy asi míň vyčerpávající, hraju-li pořád s jednou partou jeden repertoár, ne?

To jo. Hele... já mám teďka i míň koncertů. Mám víc času na sebe, na psaní muziky...

I v létě jsi měl víc času než dřív?

Ne, přes léto je to fakt masakr, ty festivaly a různě ty koncerty venku. Je toho hodně a já jsem nikdy takhle plný léto neměl, to se přiznám. Pro jazz je léto většinou mrtvá sezóna.

Znal jsi dříve Roberta Křesťana a Druhou trávu?

Samozřejmě. Můj táta - nebo vůbec rodiče - k týhle muzice mají vztah, tak jsem samozřejmě pojem měl, to člověku neunikne. Druhá tráva pro mě byla hodně vysoký level ve svém žánru a zároveň kapela, která přesahuje hranice. K tomu zvuku mám podvědomě hodně blízko, ale díky tomu, že jsem se během doby, co jsem byl na konzervatoři, věnoval trochu jiným věcem, nemám tuhle muziku ještě úplně naposlouchanou. Měl bych znát spoustu věcí a jmen a ještě je neznám. Víš, co mě na tom asi nejvíc přitahovalo? Ten sound. Zvuk: dobro, banjo, Robert... Mám prostě rád teplej akustickej zvuk. To, jak Druhá tráva zní, je mi strašně blízký. Bral jsem to jako poctu, že jsem byl osloven.

Hudba má dávat nové impulzy

Nijak jsi neváhal z nějakých, řekněme žánrových důvodů? Žánry se naštěstí stále více sblíží, ale přece jen si umím představit, jak se někteří jazzmeni ofrňují, že se zahazuješ s kotlíkama...

Jasně. Pár podobných reakcí jsem zažil, ale s těma jsem si velmi rychle poradil. Na to mám prostě svoje věty... (smích) Ten žánr není, si myslím, vůbec důležitý. Pro mě prostě existuje jenom dobrá a špatná hudba. Ať je to drum&bass, ať je to pop, ať je to country, jazz, tak prostě je dobrá a špatná hudba. A já chci hrát pokud možno dobrou muziku. To je všechno, co chci. Kdybys viděl, kolik špatnejch jazzovejch koncertů jsem zažil s relativně známýma

Druhá tráva pro mě byla hodně vysoký level, říká Tomáš Liška

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Středa, 17 Listopad 2010 00:07

muzikantama... To mě občas docela frustrovalo. V jazzu je strašnej prostor, strašně moc prostředků, jak to pojmout, ale pak to stejně skončí na těch miskách vah: dobrá - špatná muzika.

S Druhou trávou už vlastně jeden výborný jazzman na basu hrál. Jmenoval se Juraj Gríglák a - nechci říct, že neuspěl, to nevím - ale velmi brzo skončil. Co tomu říkáš?

Velmi brzo skončil... já ani nevím. Po dvou letech?

Dobrá; možná jsem nepoužil úplně vhodný termín, ale to je relativní: v celé dlouhé dráze Druhé trávy pobyl vlastně jen chvilku...

Jasně, jasně... Hele... já si myslím, že to, jak spolu dlouho ty lidi hrajou, není úplně důležitý. To je jako se vztahem. Všechno mohlo být tak dobrý a tak to fungovat a ta intenzita mohla být taková, že prostě dva roky byly dost pro všechny. Třeba. Samozřejmě, v tomhle žánru je to trošku jinak, ale třeba v jazzu mám rád, když se obsazení nebo ty lidi trošku točej. Trošku se mění a dávají si nový impulzy. Nemá to nic co dělat s lidskou stránkou, ale když už si ty lidi nemaj hudebně co říct, když prostě hraješ v piánovém triu už čtyři nebo pět let, už víš, co kdo zahraje, tak... proč to prodlužovat? Někdy stačí změnit koncept, přijít s něčím novým, pozměnit barvu zvuku v kapele, nebo prostě změnit muzikanty.

Naprosto souhlasím, ale je to hodně jazzové pojetí hudební spolupráce.

Je to asi hodně jazzové pojetí, ale pro mě je docela důležité, aby mi hudba pořád dávala nový impulzy. Samozřejmě, z velký části je to tvůj přístup k věci. Ty se můžeš v tý kapele nudit už za čtrnáct dní a nebo za deset let. To všechno je o tvý hlavě, jak si to nastavíš. Bud' to budeš hledat a nacházet nový a nový věci, nebo se zasekneš na nějakým bodě a kreativní život skončil...

Jak sis to v hlavě nastavil ty?

Druhá tráva pro mě byla hodně vysoký level, říká Tomáš Liška

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Středa, 17 Listopad 2010 00:07

(Smích) Já jsem se ještě nestihl začít nudit, to se musím přiznat. A myslím, že to ani nenastane. Snažím se soustředit na každý koncert, hledat si věci, užívat si to, pokud to okolnosti umožňují...

Je třeba vychytat zvuk

Co pro tebe zatím bylo u Druhé trávy nejtěžší? Myslím úplně obecně: naučit se, přijmout, zvládnout, zvyknout si... cokoliv.

Nejtěžší? Jednak jsem musel docela rychle nastudovat repertoár a pokusit se ho hrát z paměti. To se mi docela rychle podařilo. Ale to, z čeho jsem měl strach, co ještě je třeba vychytat, s čím se ještě musím trošku vyrovnávat, je zvuk. Můj kontrabasový zvuk. Ačkoliv jsem si myslel, že ho mám vyřešený, tak jsem zjistil, že technicky je potřeba to ještě... vymyslet jinak. Problém je v tom, že chci znít pořád akusticky. Máme skvělého zvukaře, takže je tady prostor k debatě a šance dobrat se k nějakému výsledku. Takže... to je asi jediná věc, s kterou teďka trochu zápasím.

Já jsem si přečetl, že ozvučení kontrabasu bylo téma tvé diplomky – je to tak?

Ano.

Druhá tráva pro mě byla hodně vysoký level, říká Tomáš Liška

Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Středa, 17 Listopad 2010 00:07

